

## สรุปผลการประชุมประจำปี (Annual Meeting)

กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(South East Asia National Human Rights Institutions Forum – SEANF)

ครั้งที่ ๑ - ๑๕

กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia National Human Rights Institutions Forum – SEANF) เป็นความร่วมมือของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๗ โดยความเห็นชอบร่วมกันของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจาก ๔ ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย ในระหว่างการประชุมว่าด้วยกลไกสิทธิมนุษยชนอาเซียน ครั้งที่ ๔ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยใช้ชื่อของกรอบความร่วมมือในระยะเริ่มแรกว่า “ASEAN NHRIs Forum” หรือ “ANF” ต่อมาในการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๖ ในปี ๒๕๕๒ “ANF” จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “South East Asia National Human Rights Institutions Forum” หรือ “SEANF” โดยปัจจุบัน SEANF มีสมาชิกประกอบด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจาก ๖ ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ ติมอร์ - เลสเต และไทย

กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANF) มีผลการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๑ - ๑๕ โดยสรุป ดังนี้

### ครั้งที่ ๑

การประชุมของ “ASEAN NHRIs Forum” หรือ “ANF” จัดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งที่ประชุมเห็นพ้องให้มีการศึกษาในเรื่องที่เป็นความสนใจร่วมกันในบริบทของภูมิภาค ได้แก่ (๑) เรื่องการก่อการร้าย (๒) เรื่องการลักลอบค้าสตรีและเด็ก (๓) เรื่องสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมและสิทธิในการพัฒนา (๔) เรื่องแรงงานย้ายถิ่นฐาน และ (๕) เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษา

### ครั้งที่ ๒

ต่อมาในปี ๒๕๔๙ ANF ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๒ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย ซึ่งที่ประชุมได้มีการนำเสนอเอกสารผลการศึกษาสภาพปัญหาและทางออกสำหรับเรื่องในกรอบความร่วมมือทั้ง ๕ เรื่อง ที่ได้มีการกำหนดในการประชุม ครั้งที่ ๑ รวมทั้งได้มีการหารือถึงความเป็นไปได้ในการลงนามความร่วมมือร่วมกันในกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของ ๔ ประเทศ

### ครั้งที่ ๓

ในปี ๒๕๕๐ ANF ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๓ ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยที่ประชุมได้ร่วมลงนามในเอกสาร ชื่อ “Declaration of Cooperation” ซึ่งมีประเด็นสำคัญครอบคลุมถึง (๑) กำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (๒) การให้คำแนะนำแก่ภาครัฐเพื่อดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อจัดตั้ง ผลักดันให้เกิดกลไกสิทธิมนุษยชนที่เหมาะสมในภูมิภาค (๓) เปิดรับองค์การที่มีแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคประชาชน และภาควิชาการ ให้เข้ามาร่วมกันผลักดันการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อไป

### ครั้งที่ ๔

ในปี ๒๕๕๑ ANF ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๔ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยที่ประชุมได้ให้ความสำคัญกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงของอาเซียน โดยเฉพาะกฎบัตรอาเซียนที่ระบุว่าให้มีการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Body – AHRB) ขึ้น และหารือในเรื่องบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๔ ประเทศกับอาเซียน การจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชน (ตามกฎบัตรอาเซียน) ที่มีความเป็นอิสระและมีอำนาจครอบคลุมทั้งการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๔ ประเทศกับภาคีอื่นเพื่อช่วยในกระบวนการก่อตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนของอาเซียน นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้ตกลงว่าแต่ละประเทศจะร่างกรอบโครงการเพื่อเริ่มกิจกรรมตามที่แต่ละประเทศเป็นผู้รับผิดชอบโดยจะนำโครงการนั้นขึ้นหารือกันในการประชุม Technical Working Group of the ASEAN NHRI Forum ครั้งที่ ๑ ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่มีการประชุม Technical Working Group ของ ANF

### ครั้งที่ ๕

ในปี ๒๕๕๒ ANF ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๕ ขึ้นโดยไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างวันที่ ๒๐ -๒๒ มกราคม ๒๕๕๒ โดยเป็นการหารือถึงกิจกรรมความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๔ ประเทศ ซึ่งในส่วนของไทยรับผิดชอบเรื่องการส่งเสริมสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ได้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ร่วมกับพื้นที่นาร่อง ๕ ชุมชน และการดูงานในพื้นที่นาร่อง โดยได้เชิญผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอีก ๓ ประเทศเข้าร่วมด้วย และที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับท่าทีในความเป็นไปได้ในการทำงานร่วมกันกับอาเซียนในสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและการทำงานร่วมกับภาคีความร่วมมืออื่น ๆ

## ครั้งที่ ๖

ในปี ๒๕๕๒ ANF ได้มีการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๖ ณ เมืองยอกยาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ซึ่งที่ประชุมได้ตกลงให้มีการจัดทำข้อบังคับดำเนินงาน (Rules of Procedure) ขึ้น เพื่อเป็นรูปแบบวิธีการดำเนินงานระหว่างกัน และให้มีการเปลี่ยนชื่อกรอบความร่วมมือเป็น “South East Asia National Human Rights Institutions Forum” (SEANF) การมีท่าทีที่เปิดกว้างที่จะติดต่อประสานงานกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สมาชิกอาเซียน รวมทั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเกาหลีใต้ มองโกเลีย และติมอร์ - เลสเต การดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเสนอความช่วยเหลือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค

## ครั้งที่ ๗

ในปี ๒๕๕๓ SEANF ได้มีการประชุมประจำปี ครั้งที่ ๗ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ที่ประชุมได้มีมติรับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของติมอร์ - เลสเต เข้าเป็นสมาชิกล่าสุดของ SEANF การหารือเพื่อเผชิญกับเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การพิจารณาขยายผลและต่อยอดโครงการความร่วมมือต่าง ๆ ที่เคยดำเนินการ รวมทั้งความเป็นไปได้ในการได้รับความสนับสนุนทางการเงินต่อเนื่องจากสหภาพยุโรป (EU) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ ๕ ปีของ SEANF ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสำนักงานสาขาของกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระดับภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (APF) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อนึ่ง สมาชิก SEANF ได้ร่วมมือแถลงการณ์เรื่องการปล่อยตัวของนางออง ซาน ซูจี ผู้นำฝ่ายค้านของพม่า โดยได้แสดงความหวังว่าการปล่อยตัวครั้งนี้จะนำไปสู่การปล่อยตัวนักโทษการเมืองอื่นอีกจำนวนมากในพม่า

## ครั้งที่ ๘

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๘ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ - ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ ณ เมืองเกซอน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยมีสาระสำคัญของการประชุมเป็นการหารือเกี่ยวกับประเด็นการคุมขังและการทรมาน ประเด็นการเคลื่อนย้ายประชากร ที่รวมไปถึงการโยกย้ายถิ่นฐานและการค้ามนุษย์ ประเด็นธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ประเด็นสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเด็นสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิม

## ครั้งที่ ๙

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๙ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ - ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕ ณ โรงแรมอิมพีเรียลแมงปิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีสาระสำคัญของการประชุม ประกอบด้วย การพิจารณาปรับสถาบัน

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติของเมียนมา (MNHRC) เข้าเป็นสมาชิกของ SEANF การหารือเกี่ยวกับข้อบังคับ การดำเนินงาน (RoP) การหารือเกี่ยวกับประเด็นผู้สูงอายุ สิทธิของผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS การหารือเกี่ยวกับ ร่างปฏิญญาสิทธิมนุษยชนอาเซียน (ASEAN Human Rights Declaration) กิจกรรมของคณะทำงานของ ICC ว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (ICC Working Group on Business and Human Rights) ความก้าวหน้า ของกิจกรรมของ SEANF ที่แต่ละสถาบันรับผิดชอบ การหารือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ระหว่าง สมาชิก SEANF ความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา และการประชุมนอกสถานที่ร่วมกับชาวบ้าน ณ ชุมชนแม่ขิง และชุมชนวัดเกตการาม จังหวัดเชียงใหม่

### ครั้งที่ ๑๐

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๐ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ณ กรุงดิลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์ - เลสเต โดยมีสาระของการประชุม ประกอบด้วย การหารือเกี่ยวกับภาพรวม ของเศรษฐกิจอาเซียน การรวมตัวของประชาคมอาเซียนและผลกระทบต่อติมอร์ - เลสเต หน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการประสานงานระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (International Coordinating Committee of National Human Rights Institutes – ICC) การทบทวนข้อบังคับการดำเนินงาน ของ SEANF การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

### ครั้งที่ ๑๑

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๑ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๖ - ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยมีสาระของการประชุม ประกอบด้วย การปาฐกถาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความมั่นคงปลอดภัย การให้ข้อมูลและตอบข้อห้วงใยของสมาชิก SEANF ต่อเหตุการณ์รัฐประหาร ในประเทศไทยและการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง การบรรยายเกี่ยวกับ ประเด็นประชาคมอาเซียน ๒๐๑๕ การทบทวนแผนปฏิบัติของ SEANF พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ การหารือ เกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรของ SEANF การหารือเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับคณะกรรมการ ระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) การดำเนินงานด้านธุรกิจและสิทธิมนุษยชน การหารือ เกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ

### ครั้งที่ ๑๒

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ ณ เมืองปุตรา จายา ประเทศมาเลเซีย ซึ่งได้มีการสัมมนาว่าด้วยบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Seminar on the Role of NHRIs) ด้วยในวันแรกของการประชุม และจากนั้นที่ประชุมได้มีการหารือที่เกี่ยวกับการจัดทำ

แผนยุทธศาสตร์ของ SEANF และการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการถาวรของ SEANF รวมทั้งการหารือที่เกี่ยวข้องประเด็นธุรกิจและสิทธิมนุษยชน

### **ครั้งที่ ๑๓**

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๓ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ณ กรุงเนปิดอว์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีสาระของการประชุม ประกอบด้วย การสัมมนาว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ การพิจารณาให้การรับรองแผนยุทธศาสตร์ของ SEANF พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ การหารือเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการถาวรของ SEANF การหารือเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่าง SEANF กับ AICHR และอนุสัญญาของอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (ACTIP)

### **ครั้งที่ ๑๔**

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๔ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๘ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยมีสาระของการประชุม ประกอบด้วย การหารือเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐานและสิทธิมนุษยชน การพิจารณาฉันทมติของอาเซียนว่าด้วยแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน การหารือเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา Global Compact on Migration การอภิปรายเกี่ยวกับบทบาทของ AICHR กับสิทธิคนพิการ สิทธิมนุษยชนและอินเทอร์เน็ต การต่อต้านการทรมาน การหารือร่วมกันระหว่าง SEANF กับผู้แทนภาคประชาชนในอาเซียน การหารือเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการของ SEANF การพิจารณาให้การรับรองแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ของ SEANF พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และการรับรองปฏิญญาของ SEANF ว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว

### **ครั้งที่ ๑๕**

การประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๕ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรม อนันตรา ริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ รีสอร์ท โดยมีสาระของการประชุม ประกอบด้วย การหารือเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการถาวรของ SEANF การรับรองแผนปฏิบัติการของ SEANF (SEANF Action Plan) ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของ SEANF พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ การหารือเกี่ยวกับความคืบหน้าของการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration – GCM) และแนวทางในการทำงานในอนาคต ความคืบหน้าของการประชุมคณะทำงานของสหประชาชาติว่าด้วยผู้สูงอายุ (UN Open-ended Working Group on

Ageing) สมัยที่ ๙ และแนวทางในการทำงานในอนาคต และการรับรองรายงานขั้นพื้นฐานว่าด้วยสิทธิของผู้สูงอายุในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Baseline Paper on the Rights of Older Persons in South East Asia) การรายงานผลการจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบัน Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law (RWI) และความคืบหน้าของการดำเนินกิจกรรมร่วมกับสมาคมเพื่อการป้องกันการทรมาน (Association for the Prevention of Torture – APT) และการรับรองแถลงการณ์ของ SEANF ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SEANF Statement on Human Rights and SDGs) ที่เน้นการให้ความสำคัญกับบทบาทของ SEANF และสมาชิก SEANF ในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

---

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ  
กันยายน ๒๕๖๒